

PROGRAMA EXAMENULUI DE DOCTORAT LA LIMBA STRAINA (an. 2009)

I. Recomandări metodice generale

Programa pentru susținerea examenului de doctorat la limba străină este elaborată în conformitate cu cerințele față de pregătirea general-teoretică a specialiștilor de înaltă calificare cu grad științific.

Studierea limbilor străine de către doctoranzi și competitori este concepută drept o activitate, orientată spre aprofundarea cunoștințelor și consolidarea competențelor achiziționate anterior, în cadrul studiilor universitare. Procesul de perfecționare a competențelor se va desfășura cu succes doar cu condiția unui efort sistematic și perseverent din partea doctoranzilor.

Gradul suficient de cunoaștere a limbii străine va facilita accesul doctoranzilor la literatura științifică originală, oferindu-le astfel posibilitatea documentării adecvate și selectării informației necesare pentru desfășurarea activității de cercetare atât în cadrul doctoratului, cât și în cadrul proiectelor științifice ulterioare, va asigura posibilitatea stabilirii și menținerii relațiilor de ordin profesional și științific cu cercetătorii din străinătate.

Necesitatea studierii limbii străine în cadrul doctoratului este determinată de circumstanțele reale ale evoluției procesului de cercetare științifică, de extinderea colaborării internaționale în sfera științifică. Activitatea doctoranzilor va fi subordonată, astfel, realizării următoarelor obiective de bază:

- ❖ perfecționarea deprinderilor de comunicare orală și scrisă vizînd activitatea profesională și cea științifică
- ❖ consolidarea capacităților de analiză și sinteză a informației conținute într-un discurs științific
- ❖ dezvoltarea abilităților de înțelegere și producere a mesajelor specializate
- ❖ actualizarea cunoștințelor de ordin lingvistic și cultural, cu adaptarea respectivă la contexte specifice
- ❖ achiziționarea graduală a lexicului specializat în vederea exploatării ulterioare în activitatea profesională și cea științifică
- ❖ perfecționarea competențelor de transfer (de traducere) din limba străină în limba maternă și din limba maternă în limba străină.

În concordanță cu obiectivele stabilite, activitatea doctoranzilor va fi orientată spre dezvoltarea și consolidarea competențelor multiple, necesare în exercitarea eficientă a comunicării orale și scrise. Se preconizează ca spre sfîrșitul studiilor postuniversitare doctoranzii să demonstreze capacitatea aplicării competențelor și priceperilor achiziționate, atât în cadrul studiilor universitare, cât și pe parcursul studiilor la doctorat, din perspectiva celor patru deprinderi integratoare pe care se bazează procesul de studiere a limbii străine: înțelegerea mesajului oral, înțelegerea mesajului scris, exprimarea orală, exprimarea în scris.

Înțelegerea mesajului oral

Doctorandul va fi capabil:

- ✓ să demonstreze disponibilitatea pentru receptarea auditivă a diferitelor tipuri de mesaje
- ✓ să interpreteze adecvat mesajele orale emise de interlocutor

- ✓ să înțeleagă și să reproducă în mod rezumativ un mesaj specializat audiat
- ✓ să selecteze informația relevantă dintr-un discurs științific, dintr-o discuție pe teme profesionale
- ✓ să identifice tema și ideile principale în cadrul unor dezbateri și discuții în grup
- ✓ să sesizeze semnificația comunicărilor prezentate în cadrul unor simpozioane și conferințe științifice
- ✓ să pătrundă conținutul filmelor documentare și de popularizare a științei, vizionate în scopuri profesionale

Înțelegerea mesajului scris

Doctorandul va fi capabil:

- ✓ să depisteze informația relevantă dintr-un text citit și să deducă semnificația globală a mesajului
- ✓ să parcurgă rapid un text în scopul relevării elementelor esențiale ce ar răspunde interesului imediat de ordin personal și profesional
- ✓ să caracterizeze, reieșind din conținutul textului, faptele, evenimentele și fenomenele abordate, deosebind aspectele obiective de interpretarea subiectivă a acestora
- ✓ să identifice în text elementele și fenomenele lingvistice pertinente, caracteristice textului dat
- ✓ să determine cuvintele-cheie ale textului, inclusiv termenii de specialitate
- ✓ să extragă informația necesară pentru a completa arsenalul cunoștințelor din domeniul aferent specialității
- ✓ să selecteze informații, idei, opinii din surse specifice în scopul documentării și utilizării ulterioare în activitatea științifică (din monografii, reviste de specialitate, documente etc.).

Exprimarea orală

Doctorandul va fi capabil:

- ✓ să construiască un mesaj logic și coerent, respectând normele de pronunțare și intonație, existente în limba dată, în vederea asigurării inteligibilității lui
- ✓ să reproducă conținutul unui dialog, al unui text audiat sau citit, mobilizând conectorii logici ai limbajului, însușiți pe parcurs
- ✓ să întrețină o discuție pe marginea unui subiect, a unei teme, să participe la dezbateri consacrate unei situații problematice
- ✓ să formuleze clar propriile opinii și atitudini, argumentându-și punctul de vedere cu privire la chestiunile abordate
- ✓ să relateze despre specialitatea aleasă, despre propriile activități, despre rezultatele obținute și proiectele de perspectivă în domeniul profesional și științific
- ✓ să expună rezumativ un text de specialitate, să facă adnotarea unui articol, să comenteze conținutul unui document
- ✓ să argumenteze pe scurt anumite opinii, proiecte, acțiuni, stări, fenomene, evenimente
- ✓ să prezinte un expozeu pe un subiect de specialitate în mod clar și coerent, evidențiind aspectele semnificative

Exprimarea în scris

Doctorandul va fi capabil:

- ✓ să producă texte coerente, respectând rigorile de structurare a comunicării scrise și antrenând conectorii logici cunoscuți
- ✓ să redacteze un curriculum vitae, un demers, o solicitare de informații, diferite tipuri de scrisori (de motivare, de recomandare, de invitație, de mulțumire etc.)
- ✓ să elaboreze rezumatul unui text ce ține de domeniul profesional și științific
- ✓ să scrie referate ce abordează o temă de specialitate, sintetizând datele culese din diferite surse
- ✓ să transpună în limba maternă mesaje, fragmente extrase din lucrări ce țin de domeniul specialității, din articole cu caracter științific
- ✓ să producă treceri în reviste, comunicări, eseuri, în care sînt abordate anumite probleme de specialitate
- ✓ să elaboreze adnotări, recenzii la monografii și articole științifice.

CONȚINUTUL PROGRAMEI

Modulul lingvistic

1. Fonetica și ortografia

Activitatea doctorandului va fi orientată spre perfecționarea deprinderilor de pronunțare corectă a sunetelor specifice limbii studiate și de scriere corectă. Efortul doctorandului va fi axat pe aplicarea adecvată a regulilor de ortoepie și ortografie vizînd legătura dintre cuvinte, eliziunea, accentele grafice, grupele ritmice, accentul logic, intonația în propozițiile enunțiative, interogative și exclamative, semnele de punctuație (punctul, virgula, două puncte, punctele de suspensie, ghilimelele etc.). Doctorandul va da dovadă de abilități de comprehensiune a unui text studiat.

2. Lexicul

Îmbogățirea continuă a vocabularului cu noi unități lexicale, inclusiv termeni de specialitate, va constitui o condiție necesară în evoluția și dezvoltarea competențelor lingvistice. Bagajul lexical acumulat de doctorand va trebui să-i faciliteze procesul de comunicare scrisă și orală, să-i asigure gradul necesar de înțelegere a mesajelor scrise sau audiate, să-i garanteze accesul la literatura de specialitate în limba franceză. Vocabularul doctorandului va constitui nu mai puțin de 5000 de unități lexicale (inclusiv circa 500 de termeni de specialitate). Din acest număr total, circa 3300 de unități lexicale vor ține de termenii necesari pentru dezvoltarea deprinderilor de citire, de traducere, de adnotare și de recenzare, iar restul – 1700 de unități, - pentru dezvoltarea abilităților de exprimare orală. În scopul memorizării temeinice a vocabularului preconizat, va fi necesară însușirea de către doctorand a unui anumit arsenal de elemente derivaționale specifice limbii studiate, în special a celor mai frecvente prefixe și sufixe, precum și a valorilor semantice ale acestora. În câmpul atenției se vor afla și alte procedee productive de formare a cuvintelor cum sînt compunerea, conversia, abrevierea, o serie de fenomene lingvistice tradiționale ca polisemia, sinonimia, antonimia, omonimia, paronimia ș.a.

3. Gramatica

Abordarea aspectelor gramaticale ale limbii străine studiate nu va constitui un scop în sine, dar se va efectua din perspectiva practicii raționale și funcționale a limbii, fiind subordonată sarcinii de a favoriza dezvoltarea competențelor lingvistice în scopuri aplicative. Accentul va fi pus pe consolidarea unor elemente de ordin morfo-sintactic, necesare înțelegerii și producerii corecte a

mesajelor scrise și orale, pe automatizarea celor mai funcționale structuri menite să asigure perfecționarea abilităților de comunicare. Reieșind din obiectivele Programei, axate pe principiul abordării funcționale, elucidarea mecanismelor gramaticale și sistematizarea lor se va concentra în jurul unor aspecte relevante, capabile să faciliteze procesul comunicării. O atenție preponderentă va fi acordată domeniului verbului, pronomelui, adverbului, particularităților utilizării unor articole, prepoziții, conjuncții ș.a. Totodată, doctorandul va trebui să achiziționeze aptitudini și competențe lingvistice de ordin funcțional în domeniul exprimării și utilizării diferitelor tipuri și modalități de exprimare (a afirmației, negației, interogației, comparației, a diferitelor circumstanțe în cadrul propoziției și frazei; a raporturilor temporale și a transpoziției acțiunii verbale la nivelul subordonatelor de timp, a condiției și consecinței în cadrul frazei ipotetice etc.).

Modulul tematic

Ariile tematice vor ține de abordarea subiectelor vizînd activitatea de cercetare a doctorandului și realizările științifice în domeniu, atît din Franța, cît și din Republica Moldova, cuprinzînd:

Activitatea de cercetare a doctorandului;

Domeniul de cercetare al doctorandului;

Direcțiile de cercetare ale Catedrei sau ale Institutului de cercetare în cadrul cărora își face studiile doctorandul;

Academia de Științe a Moldovei: scurt istoric, direcțiile și obiectivele principale de activitate științifică;

Realizările savanților din Republica Moldova (în domeniul de care ține doctorandul)

Principalele centre de cercetare științifică din țara limba căreia se studiază;

Marile descoperiri ale științei țării limba căreia se studiază;

Activitatea științifică a unui savant din domeniu.

EXAMENUL DE DOCTORAT LA LIMBA STRĂINĂ

Obiectivul de bază al examenului de doctorat la limba străină constă în aprecierea nivelului și a calității reale a cunoștințelor și competențelor pe care doctorandul le stăpînește. Examenul va fi axat pe verificarea:

a) competențelor lingvistice, care presupun cunoașterea sistemului lingvistic al limbii studiate, la toate nivelurile indispensabile comunicării: fonetică, gramatică (morfologie, sintaxă), lexic, stiluri funcționale;

b) competențelor de transfer (traducere), presupunînd ansamblul de abilitați și deprinderi ce ar permite doctorandului să reexprime în limba maternă conținutul unui mesaj scris;

c) competențelor de analiză și sinteză a informației, care presupun capacitatea de abordare critică, adnotare, recenzare, rezumare a documentelor autentice;

d) competențelor comunicativ/discursive, care presupun materializarea competențelor lingvistice achiziționate anterior în situații comunicative concrete.

Evaluarea va cuprinde trei probe:

Traducerea în scris cu ajutorul dicționarului din limba străină în limba maternă a unui text original de specialitate (volum – 2300 de semne pentru disciplinele exacte, 2000 de semne – pentru disciplinele umanistice).

Expunerea rezumativă a unui text de popularizare științifică cu exprimarea ulterioară a opiniei personale.

Conversație în limba străină pe marginea unuia din subiectele indicate în modulul tematic.

În cadrul primei probe de concurs doctorandul va demonstra deprinderi de traducere consecutivă a textelor de specialitate, precum și deținerea unui anumit nivel de cunoștințe teoretice vizând: particularitățile stilului științific, structura termenilor științifici. Doctorandul va da dovada de cunoașterea tehnicilor de traducere a textelor de specialitate. Criteriile de evaluare vor fi: corectitudinea morfo-sintactică, adică recunoașterea mecanismului gramatical și traducerea corectă a acestuia; stăpânirea unui limbaj specializat în limba maternă.

Proba a doua are drept scop verificarea capacității de înțelegere și de sintetizare a mesajului scris. Doctorandul va demonstra deprinderi de lectură critică a documentelor autentice și de elaborare în baza acestora a unor texte coerente sub formă de rezumate sau adnotări. În procesul evaluării se va pune accentul pe capacitatea doctorandului de a depista informația relevantă, de a produce un text încheșat, cu exprimarea adecvată a raporturilor logice, cu evidențierea concluziilor personale.

Proba a treia va fi axată pe verificarea competențelor comunicative, constând în desfășurarea unei discuții pe marginea subiectelor indicate în modulul tematic. Doctorandul va trebui să demonstreze deprinderi de vorbire monologată și dialogată, să dea dovadă de fluentă și corectitudine în exprimare.

În cadrul ultimelor două probe doctorandul va demonstra, de asemenea, deprinderi de pronunțare corectă, de respectare a grupurilor ritmice, a accentelor logice, a intonației. Corectitudinea morfo-sintactică va sta la baza tuturor probelor de concurs.

Timpu rezervat pentru pregătirea răspunsului – 60 minute.

CONDIȚIILE DE ADMITERE LA EXAMENUL DE DOCTORAT

Doctorandul urmează a prezenta în prealabil următoarele materiale:

Lectura individuală (monografii, studii, articole științifice), susținută pe parcursul anului I de studii la orele practice de limbă străină.

Volum total - 200 000 de semne / 80-100 pagini;

traducere în scris din limba străină în limba maternă – 30 000 de semne / 10-15 pagini;

traducere orală din limba străină în limba maternă – 170 000 de semne / 70-85 pagini.

Un glosar de termeni din domeniul specialității doctorandului (300 unități).

Referat la tema de cercetare (10-12 pagini).

Literatura recomandată

LIMBA ENGLEZĂ

1. Early Britain. S.D. Zaitseva. Moscow, 1975;
2. England: History, Geography, Culture. B.C. Кузнецова. Киев, 1976;
3. English speaking countries. Compiled by P. Rachcovskaya L. Olaru-Vyratosu, V. Vasiliu. Cimișlia, 1999;
4. F.E. Halliday. An illustrated cultural history of England. London, 1981;
5. G.M. Trevelyan. Civilization of Great Britain, London, 1988;
6. Habits and ways in Great Britain and the United States. I.A. Tenson, G. Avoitova. Moscow, 1978;
7. History of Britain. Tim Wood. Moscow, 1993;
8. How Do You Do BRITAIN?
9. S.V. Andrianov, T.A. Rastorgueva. A glimpse of Britain. Moscow, 1975.

LIMBA FRANCEZA

1. Affalo M., Cormier H., Marescot P., Post A., Stasi L. Le Guide de la Science en France. – Paris: Hachette, 1998 ;
2. Albadie Ch., Chovelon B., Morcel M.-H. L'expression française écrite et orale. – Grenoble, 1994 ;
3. Balmet S.E., Martine Henao de Legee. Pratiques du français scientifique. Enseignement du français à des fins de communication scientifique. – Paris, 1992 ;
4. France Label. Revue Scientifique;
5. La Recherche. L'actualité des sciences ;
6. Le français dans le monde, Revue de la Fédération Internationale des Professeurs de Français;
7. Livret 2008. Bienvenue au CNRS. – Paris: Centre National de la Recherche Scientifique, 2008;
8. Mauchamp N. La France d'aujourd'hui. – Paris, 1991 ;
9. Moldoveanu G., Demerji I. La communication en français. - Chișinău, 1997;
10. 2007. Une année avec le CNRS. – Paris: Centre National de la Recherche Scientifique, juillet 2008.

LIMBA GERMANĂ

1. Hilke Dreyer, Richard Schmitt. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik, Ismaning, 1995;
2. Karin Hall. Barbara Scheiner. Übungsgrammatik für Fortgeschrittene, Ismaning, 2001;
3. Monika Hoffman. Deutsch fürs Studium. Grammatik und Rechtschreibung, Paderborn 2005.
4. Olga Swerlowa. Grammatik. im Gespräch, Berlin, München 2008;
5. Olga Swerlowa. Grammatik. Konversation. Band I, Berlin, München 2002;
6. Olga Swerlowa. Grammatik. Konversation. Band II, Berlin, München 2006
7. Renate Luscher. Übungsgrammatik, Ismaning, 2001;
8. Werner Grazyna. Grammatiktraining. Berlin, München 2001;

LIMBA ITALIANĂ

1. Annartone Claudio, Rossi Maria. Lingua e società. Zanichelli, Bologna, 1973;
2. Carrocci Giancarlo. Storia d'Italia. Bologna, 1990;
3. Chiuchiù Angelo, Silvestrini Marcello, Minciarelli Fausto;
4. Grammatica italiana per stranieri. Perugia, 1995;

5. Dardano Maurizio Trifonee Pietro. Grammatica italiana con nozioni di linguistica. Bologna, 1992;
6. Dardano Maurizio. La formazione delle parole nell'italiano di oggi. Roma, 1978;
7. Italia & Italia. Ed. La Certosa s.a. 1994;
8. Marmini Pavla, Vicentini Grosi. Imparare dal vivo. Lezioni di italiano. Roma, 1986;
9. Pavillo F.C. Roma a colori. Roma, 1990;
10. Rensi Lorenzo. Grande grammatica italiana di consultazione. Bologna, vol. I, 1988; vol. II, 1991.

LIMBA SPANIOLĂ

1. Balaban Theodor, Chirilă Mihail. Fonetica limbii spaniole. CEP, USM, Chișinău, 2003;
2. Chirilă Mihai. Civilización de España. Las artes. CEP, USM, Chișinău, 2007 ;
3. Cisneros Isabel. Învăță singur. Limba spaniolă. Teora (cu 3 CD-uri);
4. Dumbrăveanu Ion, Ciornîi Elena. Antología de autores españoles. CEP, USM, Chișinău, 2007 ;
5. Gili Gaya Samuel. Resumen práctico de gramática española. La Habana, 1969;
6. Minea Sanda. Să vorbim spaniola. București, 1965;
7. Miranda J. Alberto. La formación de palabras en español. Salamanca. 1994;
8. Navarro Tomás. Manual de pronunciación española. La Habana, 1968;
9. Zamora José María. La civilización española a mediados del siglo XIX.